

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-51
Karar Sayısı : **09-34/785-190**
Karar Tarihi : 5.8.2009

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Orçun SENYÜCEL, Mehmet ÇETİN

20 **C. ŞİKÂYET EDEN** : - (.....)
(.....)
Çankaya/İstanbul
- (.....)

(Adres tespit edilememiştir.)
- (.....)

(Adres tespit edilememiştir.)
- (.....)

(Adres tespit edilememiştir.)

30 **D. ŞİKÂYET EDİLEN:** - Konya Metro Seyahat Taşımacılık ve Petrol Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.

Yazır Mh. Yeni Otogar İçi No:27 Selçuklu/Konya

- Kontur Turizm Nak. Petrol Ürünleri ve Dinlenme Tesisleri Ltd. Şti.

Yazır Mh. Yeni Otogar İçi No:17-18 Selçuklu/Konya

- Özkaymak Turizm Ltd. Şti.

Yazır Mh. Yeni Otogar İçi No:23-24 Selçuklu/Konya

- Dinekli Turizm Seyahat ve Tic. A.Ş.

Yazır Mh. Yeni Otogar İçi No:20 Selçuklu/Konya

40 **E. DOSYA KONUSU:** Konya-Ankara ve Konya-İstanbul güzergâhında faaliyet gösteren şehirlerarası seyahat firmalarının bilet ücretlerini aralarında anlaşma yaparak belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçelerinde, Konya-Ankara ve Konya-İstanbul güzergâhlarında faaliyet gösteren Konya Metro Seyahat Taşımacılık ve Petrol Ürünleri Tic. Ltd. Şti. (Konya Metro), Kontur Turizm Nak. Petrol Ürünleri ve Dinlenme Tesisleri Ltd. Şti. (Kontur), Özkaymak Turizm Ltd. Şti. (Özkaymak) ve Dinekli Turizm Seyahat ve Tic. A.Ş. (Konset) şehirlerarası seyahat firmalarının bilet fiyatlarını birlikte belirleyerek 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 3.3.2009, 4.3.2009, 13.3.2009, 16.3.2009 ve 17.3.2009 tarihlerinde 1577, 1591, 1871, 1912 ve 1987 sayılar ile giren başvurular üzerine hazırlanan 15.4.2009 tarih ve 2009-4-51/İİ-09-KT sayılı İlk İnceleme Raporu, 22.4.2009 tarih ve 09-17 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 09-17/385-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 24.7.2009 tarih ve 2009-4-51/ÖA-09-OS sayılı Önaraştırma Raporu 28.7.2009 tarih ve REK.0.08.00.00-110/252 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-34 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; şikâyete konu teşebbüslerin birlikte fiyat belirlediklerine ilişkin herhangi bir tespit bulunmadığı, bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Şikâyet konusu uygulamaya konu olan hatlar dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Konya-Ankara ve Konya-İstanbul otobüs güzergâhları" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Taraflara İlişkin Bilgiler

I.2.1. Konya Metro Seyahat Taşımacılık ve Petrol Ürünleri Tic. Ltd. Şti. (Konya Metro)

09-34/785-190

(.....TİCARİ SIR.....)

90 **I.2.2. Kontur Turizm Nakliyat Petrol Ürünleri ve Dinlenme Tesisleri Ltd. Şti. (Kontur)**

(.....TİCARİ SIR.....)

I.2.3. Dinekli Turizm Seyahat ve Tic. A. Ş. (Konset)

100

(.....TİCARİ SIR.....)

I.2.4. Özkaymak Turizm Ltd. Şti. (Özkaymak)

(.....TİCARİ SIR.....)

110

I.3. İlgili Mevzuat

120 Karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı sektörünü düzenleyen temel mevzuat; 4925 sayılı “Karayolu Taşıma Kanunu”, bu Kanun kapsamında Ulaştırma Bakanlığı tarafından çıkarılan “Karayolu Taşıma Yönetmeliği” ve “Karayolu İle Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı Alanında Uygulanacak Taban Ücret Tarifesi Hakkında Tebliğ”dir. Söz konusu mevzuatla taban ve tavan ücretleri düzenlenmektedir.

Anılan Kanunu'nun 11. maddesinde yer alan, “*ücret tarifeleri, ülke ekonomisi ve kamu yararı aleyhine sonuç vermesi ve aşırı ücret uygulanması veya rekabet ortamının bozulması halinde ve gerektiğinde taban ve tavan ücretleri Bakanlıkça tespit edilebilir.*” ifadesi çerçevesinde taban ve tavan ücret belirleme yetkisi Ulaştırma Bakanlığına verilmiştir. İlgili Bakanlığın 11.6.2009 tarihinde yayımladığı yönetmelikle yolcu taşımacılığı yapan işletmelerin, geçerlilik süresi belirtilmek suretiyle ücret tarifelerini uygulamaya koymadan önce Bakanlıktan “Görölmüştür” şerhi almaları zorunlu tutulmuştur. Bu uygulama ile yolcu taşımacılığı yapan

09-34/785-190

130 işletmelerin fahiş fiyat uygulamaları engellenmekte ve belli bir süre aralığında fiyat belirliliği sağlanarak fırsatçılığın önüne geçilmektedir. Firmaların belirledikleri ücret tarifeleri çok yüksek olmadıkça herhangi bir kısıtlama olmaksızın onaylanmaktadır. Ayrıca ücret tarifelerinin asgari dört aylık azami bir yıllık süreli olacağı, "Görölmüştür" şerhi düşölen ücret tarifelerinin üzerinde ücret alınamayacağı ve bu ücret tarifesi üzerinden % 30'dan fazla indirim uygulanamayacağı ilgili yönetmelikle düzenlenmiştir.

140 Bunun yanında Bakanlık, periyodik olarak yayımladığı Yolcu Taşımacılığı Alanında Uygulanacak Taban Ücret Tarifesi Hakkında Tebliğ ile yurtiçi yolcu taşımacılığında uygulanacak olan taban ücret tarifesini belirlemektedir. 27.2.2009-27.8.2009 tarihleri için belirlenen taban ücret tarifesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1:Yurtiçi Yolcu Taşımacılığında Uygulanacak Olan Taban Ücret Tarifesi

Yol Mesafesi (KM)	Tarife (TL)	Yol Mesafesi (KM)	Tarife (TL)
101-115	10.00	701-800	39.00
116-130	10.50	801-900	42.00
131-150	11.00	901-1000	44.00
151-175	12.00	1001-1100	46.00
176-200	13.50	1101-1200	48.00
201-250	15.50	1201-1300	50.00
251-300	18.00	1301-1400	52.00
301-350	21.00	1401-1500	54.00
351-400	24.00	1501-1625	57.00
401-475	27.00	1626-1750	60.00
476-550	30.00	1751-1875	63.00
551-625	33.00	1876-2000	66.00
626-700	36.00	2001 ve üzeri	69.00

J. GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

150 Kurulun söz konusu pazara ilişkin 14.8.2008 tarih ve 08-50/733-291 sayılı kararında; Konya-Ankara arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının bilet fiyatları detaylı olarak incelenmiş ve fiyatların geniş bir fiyat aralığında dalgalandığı, bu durumun teşebbüsler arasında "bir anlaşma olmadığını açıkça gösterdiği" sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca aynı kararda, "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarının yapısı sebebiyle seyahat firmalarının birbirlerinin uyguladıkları bilet fiyatlarından haberdar" oldukları ve aynı maliyet kalemlerine (mazot vb) sahip olduklarından dolayı fiyatların birbirine yakın olmasının normal karşılanması gerektiği hükme bağlanmıştır. Kararın devamında ise, "fiyat anlaşmaları gerçekleştirmek yerine, otobüs hareket saatlerini yüksek doluluk oranı sağlayacak şekilde düzenlemenin" teşebbüsler açısından daha kârlı olacağı, yani fiyat kartelinin rasyonel olmadığı belirtilmiştir. Aynı şikâyetin incelendiği 23.10.2008 tarih ve 08-60/981-382 sayılı kararda ise; yukarıda ele alınan karara atıf yapılmış ve Konya Büyükşehir Belediyesi Şehirlerarası Otobüs Terminali Müdürü'nün teşebbüsler arası bir anlaşma olmadığına yönelik açıklamaları çerçevesinde önaraştırma yapılmasına gerek olmadığı sonucuna

160 ulaşılmıştır.

09-34/785-190

Kurulun son kararının yakın zamanlı olması, dolayısıyla teşebbüslerin ancak bu zaman diliminde 4054 sayılı Kanun'u ihlal niteliğinde bir eylemde bulunabilecekleri göz önüne alınarak, Konya Metro, Kontur, Özkaymak ve Konset teşebbüslerinden (yukarıda yer verilen 08-50/733-291 sayılı kararda da bu dosya kapsamında şikâyet edilen dört teşebbüs ele alınmıştır, dolayısıyla şikâyet edilen teşebbüslerde herhangi bir değişiklik de bulunmamaktadır) 2009 yılının ilk altı ayı için örnek biletler alınmıştır. Söz konusu bilet fiyatları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 2: Ankara-Konya Güzergâhı Bilet Fiyatları (TL)

Firma Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Konya Metro*				(...)	(...)	(...)
Özkaymak	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Kontur	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Konset	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

* (.....TİCARİ SIR.....).

Tablo 3: Konya-Ankara Güzergâhı Bilet Fiyatları (TL)

Firma Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Konya Metro	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Özkaymak**	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Kontur	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Konset	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

** (.....TİCARİ SIR.....).

Tablo 4: İstanbul-Konya Güzergâhı Bilet Fiyatları (TL)

Firma Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Konya Metro	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Özkaymak	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Kontur	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Konset	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Tablo 5: Konya-İstanbul Güzergâhı Bilet Fiyatları (TL)

Firma Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Konya Metro	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Özkaymak	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Kontur	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Konset	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Tablolar incelendiğinde tek bir fiyat uygulamasına rastlanmadığı görülmektedir. Daha da önemlisi, 258 km olan Konya-Ankara güzergâhındaki taban ücretlerin, Tablo-1'deki Ulaştırma Bakanlığı'nın yayımladığı Tebliğ'e göre yaklaşık 18 TL. olduğu göz önüne alındığında, fiyatların taban fiyattan çok fazla sapma göstermediği anlaşılmıştır.

Ayrıca yukarıda yer verildiği üzere, düzenli yolcu taşımacılığı yapan teşebbüslerin ücret tarifelerinin Ulaştırma Bakanlığında 'Görölmüştür' şerhinin alınması zorunludur. Bu bağlamda dosya kapsamında da incelenen Konya-Ankara güzergâhı ile ilgili 2.4.2008 tarih ve 08-27/312-101 sayılı Kurul kararında, "Ulaştırma Bakanlığının söz konusu düzenlemesinin bir amacının da fahiş fiyat

09-34/785-190

190 uygulamalarını engellemek olduğu, bu sebeple Şikâyet edilen tarafların fahiş fiyat uygulamalarının imkân dâhilinde bulunmadığı” hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyiŐle, mevcut mevzuat çerçevesinde, Konya-Ankara ve Konya-İstanbul güzergâhında anlaşma ya da uyumlu eylem yoluyla tekeli fiyat uygulanması mümkün görünmemektedir.

Bunlara ilaveten Ulaştırma Bakanlığı'nca onaylanan ücret tarifelerini gösteren Tablo-6 incelendiğinde, söz konusu tarifelerin aynı olmadıkları da görülmektedir. Örneğin Konya-İstanbul güzergâhı için, Özkaymak ve Konya Metro (...-...) TL. arasında bir fiyatla bilet satabilecekken, Kontur ve Konset ise (...-...) TL. arası satış yapabilecektir. Ücret tarifelerinin farklı olarak Bakanlığa sunulmuş olması da kartel ihtimalini zayıflatmaktadır.

Tablo 6: Teşebbüslerin Bakanlığa onaylattıkları ücret tarifeleri (TL)

Güzergâh	Konya Metro	Kontur	Özkaymak	Konset
Konya – Ankara	(...)	(...)	(...)	(...)
Konya – İstanbul	(...)	(...)	(...)	(...)

200 Dolayısıyla, mevcut mevzuat, benzer maliyetlerin varlığı ve bilet fiyatlarının aynı olmaması göz önüne alındığında, Şikâyet kapsamında bir anlaşma veya uyumlu eylemin olmadığı kanaatine varılmıştır.

K. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca Konya Metro Seyahat Taşımacılık ve Petrol Ürünleri Tic. Ltd. Şti., Kontur Turizm Nak. Petrol Ürünleri ve Dinlenme Tesisleri Ltd. Şti., Özkaymak Turizm Ltd. Şti. ve Dinekli Turizm Seyahat ve Tic. A.Ő. hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, Őikâyetlerin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.